

Sprawozdanie z konsultacji „Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021–2030 (z perspektywą do 2035 r.) Dokument przyjęty przez Radę Ministrów pod nazwą „Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

Projekt dokumentu był przedmiotem uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych. Znaczna część uwag została uwzględniona w treści projektu. W pierwszym etapie zostały przeprowadzone prekonsultacje projektu dokumentu, które trwały od 25.06.2021 r. do 16.07.2021 r. Informacja o prekonsultacjach oraz projekt Strategii zamieszczony został na stronie internetowej Ministerstwa. Została utworzona dedykowana skrzynka email: strategia.prekonsultacje@mriips.gov.pl. Odbyły się spotkania z interesariuszami: Radą Pomocy Społecznej, Regionalnymi Ośrodkami Polityki Społecznej (Konwent ROPS) oraz organizacjami pozarządowymi reprezentującymi środowiska z zakresu poszczególnych obszarów usług, których dotyczy deinstytucjonalizacja w tym z ekspertami pracującymi w ramach *Zespołu do spraw opracowania Strategii deinstytucjonalizacji usług społecznych w Polsce* powołanego przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. W prekonsultacjach uczestniczyły również instytucje środowiska pomocy społecznej (dyrektorzy/przedstawiciele DPS, CUS, OPS) jak również komórki organizacyjne Ministerstwa.

Projekt „Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021–2030 (z perspektywą do 2035 r.)” w okresie od 4 października 2021 r. do 2 listopada 2021 r. podlegał konsultacjom publicznym. Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Informację o konsultacjach wraz z prośbą o zgłoszenie uwag skierowano do następujących podmiotów: Rada Pomocy Społecznej, Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszenie Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM; Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami, Małopolskie Forum Pomocy Społecznej, Dolnośląskie Forum Pomocy Społecznej, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”, Polską Federację Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej; Stowarzyszenie Pracy Socjalnej Auxilio Venire, Polski Komitet European Anti-Poverty Network (EAPN),

Konwent Dyrektorów i Kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej Województwa Lubuskiego, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia, Polską Federację Psychoterapii, Polskie Towarzystwo Psychiatryczne, Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego, Konwent Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej, Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych (WRZOS), Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia, Ogólnopolska Federacja na Rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności, Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta, Caritas Diecezji Kieleckiej, Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności, Stowarzyszenie MONAR, Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi”, Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka”.

W wyznaczonym terminie i w określony dla konsultacji sposób zgłoszono 267 uwag od następujących podmiotów: Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS, Instytucja Zarządzająca RPO Lubuskie 2020, Dom Pomocy Społecznej „Przystań” Katowice, Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Ełckiej, Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Konwent Dyrektorów ROPS, Biuro ZIT BTOF, Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej, Komisja Społeczno-Gospodarcza Obszaru Metropolitalnego GGS - Grupa Robocza ds. OzN, Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami, Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS, Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych, Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych, Związek Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych, Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa, Zachodniopomorskie Forum Organizacji Socjalnych ZaFOS, Fundacja „Merkury”, Koalicja na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej, Fundacja Polki Mogą Wszystko, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności, Fundacja Habitat for Humanity Poland, Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej, Dom Pomocy Społecznej w Choroszcy, UW w Białymstoku, Rzecznik Praw Obywatelskich.

Uwagi dotyczyły głównie następujących kwestii:

- podkreślenia w dokumencie istoty usług świadczonych w środowisku zamieszkania bądź usług świadczonych w mieszkalnictwie;
- uwzględnienia w dokumencie rozwoju różnych form mieszkalnictwa;
- uwzględnienia roli i uczestnictwa w procesie deinstytucjonalizacji organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstwa publiczno-prywatnego,

- zwiększenia roli CUS w Strategii,
- zwiększenia roli ROPS i jednostek samorządu terytorialnego na poziomie gminy i powiatu w Strategii,
- wniosków i rekomendacji zgłaszanych w zakresie systemu wsparcia dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami, kwestie usamodzielnienia w pieczy zastępczej,
- wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej,
- uwzględnienia uwag dotyczących okresu programowania jaki obejmuje Strategia.

Zgłoszone uwagi i opinie zostały w dużej mierze uwzględnione lub były podstawą do odpowiednich przeformułowań treści projektu, które w wielu przypadkach wymagały dalszych uzgodnień, w tym uzgodnień międzyresortowych. Część uwag miała charakter szczegółowy, wykraczający poza zakres rozpatrywanego projektu i zostały one zakwalifikowane jako uwagi do dalszego rozważenia przy opracowaniu właściwych regulacji prawnych dla danego obszaru (np. ustaw lub rozporządzeń). Część uwag i spostrzeżeń nie mogła zostać uznana za zasadne, gdyż wymagałyby zmiany założeń strategicznych przyjętych w dokumentach strategicznych o nadrzędnym charakterze, np. SOR.

Projekt „Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021–2030 (z perspektywą do 2035 r.)” został również przekazany do zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego, Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Projekt był rozpatrywany przez Zespół ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Uwagi strony samorządowej uwzględniono lub przedstawiono wyjaśnienia do zgłoszonych spostrzeżeń. W dniu 5 stycznia 2022 r. Zespół ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego zaopiniował dokument pozytywnie (zgodnie z Decyzją KWRiST z dnia 24 listopada 2021 r. opinia Zespołu jest wiążąca). Rada Dialogu Społecznego i Rada Działalności Pożytku Publicznego nie zgłosiły uwag do projektu dokumentu.

W ramach uzgodnień międzyresortowych uwzględniono zarówno uwagi zgłoszone przez poszczególne resorty do pierwotnego tekstu projektu, jak również propozycje opracowane w wyniku konsultacji publicznych i opiniowania.

W uzgodnieniu z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej zmieniono formułę oraz tytuł dokumentu na: „Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021–2030 (z perspektywą do 2035 r.)”. W związku z tym projekt był procedowany jako polityka

publiczną, w rozumieniu art. 21e ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W dniu 27 stycznia 2022 r. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej wydał pozytywną opinię o zgodności zakresu tematycznego dokumentu ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) oraz ocenił, że uwzględnia on wymagania określone w art. 21e ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

W dniu 3 marca 2022 r. projekt został zaakceptowany w trybie obiegowym przez Komitet Społeczny Rady Ministrów. Pismem z dnia 9 marca 2022 r. Kancelaria Premiera Rady Ministrów oceniła, że projekt dokumentu ma charakter krajowy i nie ma zasadności jego rozpatrzenia przez Komitet do Spraw Europejskich. Na posiedzeniu w dniu 24 marca br. Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów wydał pozytywną opinię dla projektu dokumentu. Na posiedzeniu Stałego Komitetu Rady Ministrów w dniu 12 maja br. Komitet, po rozstrzygnięciu zgłoszonych uwag, przyjął projekt uchwały wraz z autopoprawką i rekomendował go Radzie Ministrów. W wyniku dyskusji na posiedzeniu ustalono, że tytuł Strategii zostanie zmieniony, w taki sposób, aby nie zawierał daty początkowej, natomiast w tekście dokumentu pozostaną odniesienia do roku 2021. Tytuł projektu dokumentu zmieniono na: „Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)”. Zgodnie z ustaleniami dokonano również przeformułowania zapisów w rozdziale V dokumentu w sposób nie wskazujący na obligatoryjny charakter działania w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego. Dodatkowo w projekcie wprowadzono korekty wynikające z uwag zgłoszonych do uwzględnienia na kolejnym etapie przez Główny Urząd Statystyczny, dotyczące przede wszystkim uaktualnienia, doprecyzowania oraz właściwej prezentacji danych statystycznych.

W dniu 20 maja br. projekt dokumentu został przekazany do przedłożenia Radzie Ministrów. W piśmie z dnia 26 maja br. sygn.. RCL.DPSI.553.99/2021 Rządowe Centrum Legislacji (RCL) podtrzymało uwagę nr 1 zgłaszaną na etapie Stałego Komitetu Rady Ministrów dotyczącą zapisów projektu dokumentu, które w opinii RCL w dalszym ciągu wskazują na obligatoryjny udział jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji obywatelskich w działaniach zapisanych w dokumencie i wskazało, że dokument przyjmowany uchwałą Rady Ministrów może obowiązywać jedynie jednostki organizacyjne podległe organowi wydającemu ten akt. W związku z powyższą uwagą dokument został przeformułowany w następujący sposób. W Rozdziale IV Wizja i cele strategiczne, w kierunkach działań dla realizacji Celów strategicznych 1,2,3,4,5 w Harmonogramach realizacji działań (str. 107,112, 116, 119, 122)

gdzie jako Realizatorzy występują samorządy województw, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz podmioty ekonomii społecznej uzupełniono zapis, w sposób nie wskazujący na ich obligatoryjny udział w działaniach Strategii. Zapisy Rozdziału V w części „Monitorowanie i wskaźniki” zostały przeformułowane w sposób wskazujący na dobrowolny udział instytucji nienależących do administracji rządowej w pracach *Zespołu ds. realizacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)*. Jednocześnie w odpowiedzi wskazano, że jednostki samorządu terytorialnego są realizatorami usług społecznych na podstawie obowiązujących aktów prawnych, a organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej mogą wykonywać te usługi zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie.

Zaznaczono również, że w czasie procesu konsultacji i opiniowania organizacje pozarządowe oraz przedstawiciele Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego zgłaszali postulaty o zapewnienie im pełnego zaangażowania i udziału na każdym etapie realizacji *Strategii Rozwoju Usług Społecznych...*

Dokument został przyjęty Uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą „Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)” i opublikowany w dniu 10 sierpnia 2022 roku (MP poz. 767).